



ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-21

יצחק כהן, שופט
יושב ראש ועדת הבחירות
האזורית חיפה

תר"ם 27/21

י"ג בניסן, תשע"ח

29.3.2018

מרדכי בן דוד

ע"י ב"כ עוה"ד אייל נון וחגי וגנפלד

העותר

נגד

1. שלמה בוחבוט, ראש עיריית מעלות תרשיחא

2. עיריית מעלות תרשיחא

שניהם ע"י ב"כ עו"ד אורית טואף

3. לבנון פרסום חוצות בע"מ

המשיבים

החלטה

1. עתירה למתן צווי מניעה, לפי סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט – 1959 (להלן – "החוק"). בעתירתו עותר העותר לקבל הצווים הבאים:
 - (א) צו מניעה האוסר על המשיבים לעשות שימוש בצידוד השייך למשיבה מס' 2 (להלן – "העירייה") או בעובדי העירייה לצרכי תעמולת בחירות.
 - (ב) צו מניעה שיאסור פרסום בשלטים או בכל אמצעי אחר תעמולת בחירות אסורה לטובת המשיב מס' 1.
 - (ג) צו מניעה שיאסור על המשיבים שימוש בשירותי הדוברות של העירייה לצרכי תעמולת בחירות.
 - (ד) צו המורה למשיב מס' 1 להשיב לעירייה סכומי כסף שהוציאה העירייה למימון פרסומים שהייתה בהם תעמולת בחירות לטובת המשיב מס' 1.

עמוד 1 מתוך 6

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

(ה) צו שיורה למשיבה מס' 3 לאפשר לעותר לפרסם על גבי שלטי החוצות המוצבים בתחום העיר.

2. העותר מעיד על עצמו כי הוא תושב העיר מעלות תרשיחא, עבד בעירייה למעלה מ- 20 שנים, והוא מתכוון להתמודד בבחירות לראשות העיר, הצפויות להתקיים בתאריך 30.10.2018. לטענת העותר, המשיבה מס' 3 היא בעלת הזיכיון לפרסם מודעות בעיר, וכאשר פנה אליה כדי לפרסם מודעות מטעמו, נענה בשלילה. העותר טוען, שאף משרד הפרסום, באמצעותו ביקש העותר לפרסם מודעות תעמולה מטעמו, פנה אל המשיבה מס' 3, אך פניו הושבו ריקם. העותר טוען, כי נמסר למשרד הפרסום מטעמו, כי מכיוון שהעותר הוא מועמד פוליטי, לא ניתן להשתמש בשטחי פרסום עד לקבלת החלטה, שלא ברור מי אמור לקבל אותה.

עוד מוסיף העותר, כי בימים האחרונים נודע לו "לפתע" הטעם לסירוב שקיבל, וזאת לאחר שעל גבי שלטי החוצות המצויים ברחבי העיר, פורסמו פרסומים שונים, שחלקם נעשו במסווה של פרסום תמים, אך למעשה מדובר בתעמולת בחירות במימון משלם המסים.

בעתירתו מתייחס העותר לשני פרסומים שנעשו על גבי שלטי החוצות. תוכן הפרסום האחד הוא: "הידעת? הארנונה במעלות תרשיחא היא הזולה ביותר באזור". תוכן הפרסום השני הוא: "הידעת? הצבת 565 עגלות אשפה חדשות בכל רחבי העיר". לטענת העותר, שני פרסומים אלה הם בבחינת תעמולת בחירות, ויש בשלטים אלה משום שימוש שלא כדין במשאביה של העירייה ובכספה. באשר לפרסום הראשון (שעניינו גובה הארנונה בעיר) מוסיף העותר וטוען, כי פרסום זה אינו אמת, שכן ברשות המקומית הקרובה, היא המועצה המקומית שלומי, הארנונה נמוכה יותר מזו הנהוגה במעלות תרשיחא.

3. בכתב התשובה שהוגש מטעם המשיבים 1 ו- 2 טענה באת כוח משיבים אלה, כי לא נעשתה כל פעולה בניגוד לחוק או בניגוד להנחיית היועץ המשפטי לממשלה שמספרה 1.1900. לטענת באת כוח המשיבים 1 ו- 2, בקשת העותר נוסחה באופן כוללני ורחב, למעט החלק בעתירה המתייחס לאותם שני פרסומים שהזכרתי לעיל. באת כוח המשיבים מוסיפה, כי העירייה אינה עושה שימוש במחלקת הדוברות לצורך תעמולת בחירות, והיא מקפידה להימנע מאזכור שמו של המשיב מס' 1. כמו כן מוסיפה באת כוח המשיבים 1 ו- 2, כי לא ניתנה למשיבה מס' 3 כל הנחיה למנוע פרסום מטעם העותר.

באשר לשני הפרסומים על גבי שלטי החוצות, טוענת באת כוח המשיבים 2 ו- 3, כי לא התקיים בעניינם של פרסומים אלה "מבחן המרכיב הדומיננטי" אשר נקבע בפסק הדין שניתן בע"א 869/92 זווילי נ' יו"ר ועדת הבחירות, פ"ד מ"ו(2) 692 (1992). לטענתה, השלט הנוגע להחלפת

עמוד 2 מתוך 6

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

"כלי אצירת האשפה" מהווה הפצת מידע חשוב לתושבי העיר, ולעניין השלט העוסק בגובה הארנונה, כי אז אין להשוות את הארנונה בעיר מעלות תרשיחא עם הארנונה בשוב שלומי, שכן הרשות המקומית בעיר מעלות תרשיחא היא עירייה, בה בשעה שהרשות המקומית בשלומי היא מועצה מקומית.

4. המשיבה מס' 3 טוענת בתשובתה, כי בתאריך 24.10.2012 נכרת חוזה בינה ובין העירייה, לאחר שזכתה במכרז פומבי. על פי החוזה, המשיבה מס' 3 חייבת לספק לעירייה מכסת הפקות פרסום על גבי שלטי החוצות, והפרסומים מושא עתירתו של העותר הם פרסומים שנעשו במסגרת מכסת ההפקות שהמשיבה מס' 3 חייבת בה. לטענת בא כוח המשיבה מס' 3, היא אינה רשאית למנוע את הפרסום או לקבוע את תוכנו, מועדו או גודלו. לטענת בא כוח המשיבה מס' 3, לא קיימת יריבות בין העותר והמשיבה מס' 3.

5. לעניין הצווים המפורטים בסעיפים 1(א) עד (ג) לעיל:

צודקת באת כוח המשיבים 1 ו-2 בטענה, כי הצווים להם עותר העותר, אשר פורטו על ידי בסעיפים 1(א) עד (ג) שלעיל, נוסחו באופן כללי ורחב. למעשה, בצווים אלה עותר העותר לכך שיאסר על המשיבים לעבור על החוק. ואולם, האיסור לבצע עבירות קיים גם ללא צווי מניעה, ולפיכך אין מקום ליתן צווי מניעה כללים כמבוקש על ידי העותר, והנני דוחה עתירתו בעניין זה.

6. לעניין חיוב המשיב מס' 1 להשיב סכומי כסף לעירייה:

עתירת העותר, ליתן צו המחייב את המשיב מס' 1 להשיב לעירייה סכומי כסף, שלטענת העותר שימשו למימון תעמולת בחירות, אינה באה בגדר סמכותו של יושב ראש ועדת הבחירות. תרופת העותר, ככל שיש מקום להעניק לו אותה, מצויה בגדר סמכותם של מבקר המדינה או "הוועדה לחיוב אישי", שפועלת מכוח סעיף 221 לפקודת העיריות [נוסח חדש]. על כן, הנני דוחה גם את עתירת העותר בעניין זה.

7. לעניין שני הפרסומים בשלטי החוצות, שפורטו בעתירה:

(א) ראשית יש לבחון, האם שלטי החוצות, שתמונותיהם צורפו לכתב העתירה, הם רכוש העירייה, שאז חלה עליהם הוראת סעיף 2א' לחוק.

עמוד 3 מתוך 6

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

על פי תשובת בא כוח המשיבה מס' 3, המשיבה מס' 3 מבצעת את הפרסומים בשלטי החוצות "עבור העירייה ... ובהתאם להנחיות נציג העירייה". כמו כן, על השלטים מופיעה סמלה של העירייה. על כן, הנני קובע, כי מדובר בשלטי חוצות המצויים בבעלות העירייה או למצער בשליטתה הבלעדית המלאה.

(ב) לכך אוסיף, שעל פי הוראת החוזה, המצוטטת בסעיף 3 לתשובת בא כוח המשיבה מס' 3, הפרסום עבור העירייה נעשה בצידם האחד של השלטים, ונראה, שבצדם האחר של השלטים זכאית המשיבה מס' 3 לפרסום פרסומים שאינם קשורים לפרסומי העירייה. מטעם זה, בחלק מהשלטים מופיע (בצד האחר) שמה של המשיבה מס' 3, ונכתב בהם "פרסום כאן".

(ג) כיוון שהגעתי למסקנה שהשלטים הם רכושה של העירייה, כי אז יש לבחון, האם מתקיים האיסור הקבוע בסעיף 2א' לחוק, בדבר איסור שימוש ברכוש העירייה, בקשר עם תעמולת בחירות. המבחן העיקרי המשמש לצורך הקביעה, האם פרסום מסוים הוא תעמולת בחירות אסורה או פרסום שנועד להביא מידע לידיעת הציבור, הוא מבחן "המרכיב הדומיננטי" (וראו: בג"ץ 10182/03 ח.ל. חינוך לשלום בע"מ נ' רשות השידור 25.11.2004); בג"ץ 869/92 זוילי נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, פ"ד מ"ו(2) 692, 704 (1992)). על פי מבחן זה יש לבדוק, האם עיקרו של הפרסום נועד להביא מידע לידיעת הציבור או שמא הוא נועד לשכנע את הציבור, בדבר יתרונו של הגורם המפרסם על פני גורמים אחרים. לצד המבחן העיקרי קיימים מבחני עזר, כגון: מועד הפרסום, חזרת הפרסום על רקע פרסומים דומים בעבר, זהות יוזם הפרסום, והתכלית המחייבת את ביצוע הפרסום בסמיכות למועד הבחירות (תב"כ 2/20 תנועת אומ"ץ נ' הרשות להגנת הצרכן (18.1.2015)).

(ד) בכל הנוגע לשני הפרסומים שהעותר מתייחס אליהם בעתירתו (עגלות האשפה והארנונה), הנני סבור, כי מתקיים לגביהם מבחן "המרכיב הדומיננטי" אשר נקבע בפסיקת בית המשפט העליון. שני הפרסומים האמורים פורסמו מספר חודשים לפני מועד הבחירות, ולהשקפתי, מטרתם הברורה היא לשבח את ראש העיר, ולשווק את פעילותו, גם אם שמו לא נזכר במפורש בשלטים אלה, וזאת כדי לשכנע את תושבי העיר לבחור בו לתקופת כהונה נוספת, ואבהיר:

(1) הפרסום העוסק בעגלות האשפה לא נועד לגלות לתושבי העיר, שבעיר יש כמות כה גדולה של אשפה, ונדרשות 565 עגלות אשפה כדי לאסוף אותה. בימים כתיקונם, אדם המבקש להשליך אשפה, מבקש למצוא מיכל מתאים בסמוך למקום הימצאו. הנתונים בדבר מספרם הכולל של העגלות לאיסוף האשפה, שפוזרו ברחבי העיר, אינם דרושים לאדם בחיי היום יום שלו. על כן, בזיקה לעובדה שאנו נמצאים חודשים ספורים לפני מועד הבחירות לרשויות המקומיות, הפרסום בשלטי החוצות,

עמוד 4 מתוך 6

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirof.gov.il

כי ברחבי העיר פוזרו 565 עגלות לאיסוף אשפה, לא נועד אלא לשמש את מטרות התעמולה של ראש העירייה.

(2) גם בפרסום הנוגע לגובה הארנונה יש לשים לב לזיקה בין מועד הפרסום למועד הבחירות הצפוי. גם בעניין זה הנני סבור, שמטרת הפרסום הייתה לתושבים להאמין, שהעירייה, והעומד בראשה, עושים להפחתת נטל המס המוטל עליהם, וכי הנטל המוטל על תושבי העיר, קטן מהנטל המוטל על תושבים ביישובים אחרים באזור. גם פרסום זה נועד לשמש את צרכי התעמולה של ראש העירייה ולגרום לתושבי העיר לבחור בו לתקופת כהונה נוספת.

(3) באשר לאמינות הפרסום בנושא הארנונה, ועם כל הכבוד, אין אני מקבל טענת באת כוח המשיבים 1 ו-2, כי אין להשוות את הארנונה בעיר מעלות תרשיחא לארנונה בשלומי, משום ששלומי היא מועצה מקומית ולא עירייה. עיון בפרסום שבמחלוקת מלמד, שהפרסום מתייחס לכך שהארנונה במעלות תרשיחא היא הארנונה "הזולה ביותר באזור". לא נאמר בשלט כי הארנונה בעיר היא הארנונה הזולה ביותר מבין הערים שבאזור. מכיוון ששלומי נמצאת באזור, ההשוואה שעשה העותר היא השוואה לגיטימית. על כן, צודק העותר בטענתו, כי המידע הטמון בשלט אינו נכון. עובדה זו אף מחזקת את הטענה, שמטרת השלט לא הייתה להנגיש מידע לתושבי העיר, אלא לספק תעמולת בחירות לטובת המשיב מס' 1.

(ה) מסקנתי, לאור האמור לעיל היא, כי הפרסומים בנושא עגלות האשפה וגובה הארנונה הם תעמולת בחירות, שנעשתה תוך שימוש ברכוש העירייה, ובניגוד לסעיף 2 א' לחוק. לפיכך, בסיפא להחלטה זו יינתן צו להסרתם.

8. לעניין הזכות לפרסום באופן שווה בשלטי החוצות:

(א) ככל שעסקינן בשלטי חוצות המצויים בבעלות העירייה או בשליטתה, חלה לגביהם הוראת סעיף 2 א' לחוק, האוסרת שימוש בהם למטרות תעמולה. בכל הנוגע לשלטי חוצות שאינם מצויים בבעלות העירייה, פרסום תעמולת בחירות בהם הוסדר בסעיף 10 ב לחוק.

(ב) בסעיף זה נקבע, כי "בתקופת בחירות" תותר תעמולת בחירות, באמצעות שימוש במתקן פרסום חוצות, בתנאים שנקבעו באותו סעיף. בין היתר הוטלו חובות שונים על מי שהוגדר "משווק פרסום", ונקבעו הוראות בדבר הצורך לשמור על שיויוניות בפרסום לטובת המתמודדים השונים (וראו סעיפים 10 ב(2) ו-3).

(ג) גם אם אניח שהמשיבה מס' 3 היא "משווק פרסום" ביחס ל"צד האחר" של שלטי החוצות, דהיינו, הצד של השלטים, עליו זכאית המשיבה מס' 3 לפרסם את פרסומיה שלה, לא אוכל בשלב זה להושיע את העותר. הטעם לכך הוא, שעל פי סעיף 2 לחוק, באין הוראה אחרת, האיסורים וההגבלות שנקבעו בחוק, חלים אך ורק בתקופת 90 הימים שלפני יום הבחירות. ביחס לסעיף 10ב לחוק לא נקבעה הוראה אחרת, מה עוד, שטרם החלה "תקופת הבחירות" כהגדרתה בסעיף 10ב(3) לחוק.

(ד) על כן, לא מצאתי כי בשלב זה ניתן לאכוף על המשיבה מס' 3 את הוראות החוק בדבר השוויון בפרסום בשלטי חוצות, והנני דוחה עתירתו של העותר בעניין זה.

9. אשר על כל האמור לעיל, הנני מחליט כדלקמן:

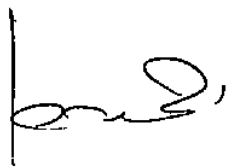
(א) ניתן בזה צו מניעה, האוסר על המשיבים (כולם), לפרסם על גבי שלטי החוצות שבבעלות המשיבה מס' 2 (עיריית מעלות תרשיחא), את הפרסומים הנוגעים לגובה הארנונה ולעגלות האשפה שפוזרו ברחבי העיר.

(ב) כדי למנוע כל ספק, צו המניעה חל על שני הצדדים של שלטי החוצות שבבעלות העירייה, כלומר, גם על צדם של השלטים עליהם רשאית המשיבה מס' 3 לפרסם את פרסומיה שלה.

(ג) צו המניעה ייכנס לתוקף מייד, ואולם, לאור חג הפסח העומד בפתח, ניתנת בזה אורכה להסרת הפרסומים עד ליום ב', 2.4.2018, בשעה 14:00.

(ד) יתר עתירות העותר נדחות.

(ה) בשים לב לכך שחלק מהעתירה התקבל וחלקה נדחה, אין צו להוצאות וכל צד ישא בהוצאותיו.



יצחק כהן, שופט
יושב ראש ועדת הבחירות
האזורית חיפה